

Overweging bij Ezechiël 2: 1-7 en Marcus 6: 1-6

Zondag 7 juli 2024

Ds. Dick Sniijders

Gemeente van Christus,

Weerspannig, halsstarrig, eigenzinnig, opstandig.

Dat zijn de kwalificaties die de profeet Ezechiël door God ingegeven krijgt over het Israëlische volk.

Weerspannig, halsstarrig, eigenzinnig, opstandig.

Als God het zegt, wie zou het willen tegenspreken?

Het is verleidelijk om deze kwalificaties over te nemen en te denken dat we het nu zoveel jaren later en na zoveel jaren van christelijke geschiedenis en Bijbellezen beter weten.

Het is verleidelijk om hier tegenover een houding van vroomheid en gehoorzaamheid aan te nemen.

Misschien is de tekst daar ook voor bedoeld.

‘Toen en daar waren de mensen weerspannig, halsstarrig, eigenzinnig en opstandig,

maar hier en nu wij natuurlijk niet,

nee, wij luisteren naar wat de profeet namens God ons te zeggen heeft,

en we volgen zijn aanwijzingen en geboden.’

Dat vraagt een heleboel geloof in wat ik niet geloof.

Ik geloof niet, dat wij mensen zo vroom en gehoorzaam zijn, dat we dat kunnen zijn.

Bij woorden als weerspannig, halsstarrig, eigenzinnig en opstandig voel ik persoonlijk me meer thuis.

Kunnen we eigenlijk veel anders zijn?

Wat is het alternatief? Goedgelovig? Meegaand?

Een mens gelooft nu eenmaal wat die gelooft.

Gedachten kies je niet, maar ploppen in je op, net zo goed als emoties.

Wat we er mee doen, daar kunnen we wel in kiezen.

En ook in wat we zeggen.

Ik voel me wel weerspannig, halsstarrig, eigenzinnig en opstandig.

Ik heb best wel vaak het verwijt gekregen eigenwijs te zijn en vasthoudend.

Of dat ik een discussie altijd wil winnen.

Dat laatste is helemaal niet het geval; ik gun het de ander graag dat die me overtuigt.

Maar daar moet die wel zijn best voor doen; alleen het feit dat iemand het zegt, is niet voldoende.

Wie zegt het, en waarom en hoe komt die er op?

Ik ben wantrouwig als mensen zeggen dat ze namens God spreken.

Misschien geloven ze dat zelf wel, maar ik niet.

In elk geval kan ik dat niet weten, want ik heb zelf die stem niet gehoord.

Ik denk dat ze dan toch meer namens zichzelf spreken en dat een beetje aandikken.

Als er geargumenteed wordt met ‘dit zegt Gods woord’, dan haak ik al af, want dan voel ik dat ik de ruimte niet krijg om daar iets tegenin te brengen.

Ook een Bijbeltekst is niet namens God, want dan nog zit er een mens tussen die een tekst kiest of teksten met elkaar verbindt en deze interpreteert.

Toegegeven, als God spreekt, is het niet van hier, is het niet logisch en niet vanzelfsprekend.

Ik kan me ook het ongeloof van de stadgenoten van Jezus goed voorstellen.

‘Hij is toch die timmerman?’

Hij mag weleens wat aan zichzelf schaven.’

Ze nemen aanstoot aan Hem.

Het zijn reacties die begrijpelijk zijn.

We wijzen God niet af, maar de persoon die zegt namens God te spreken.

Hoe kunnen we weten dat klopt wat die zegt?

Wie al wat langer meegaat in het kerkelijke leven, heeft gemerkt dat de preek zich ontwikkeld heeft. De preek werd uitleg en verkondiging, toen verkondiging, toen overdenking of overweging. De preek werd van bovenaf uitgesproken op een preekstoel, maar we hebben geen overweegstoel. Of het zou een meditatiebankje moeten zijn. Sommigen missen de helderheid van de preek. Je wist waar je aan toe was, het woord van God werd over je uitgesproken. En met een overweging moet je kennelijk zelf maar zien wat je er mee doet. Er liggen twee dingen als fundament onder. In de eerste plaats eerbied voor het spreken van God. Dat is zo bijzonder en ook zo zeldzaam, dat ik me dat niet zou durven toe-eigenen. Als het gebeurt, is dat een kostbare persoonlijke ervaring. In de tweede plaats respect voor ieder mens en diens eigen vrijheid van gedachte en geloof. Geen mens kan voor de ander de plaats van God innemen. God spreekt, daar geloof ik in, maar vaak in het verborgene. In de stille zekerheid van het hart, het gevoel gedragen te worden. Het woord van God klinkt niet in het spreken, maar in het horen.

We horen het woord van God in wat verteld wordt over Mozes en de profeten.
We horen het woord van God in wat verteld wordt over Christus als het levende Woord.
'Waar haalt hij dat allemaal vandaan? Wat is dat voor wijsheid die Hem gegeven is?'
'Hij is toch die timmerman, de zoon van Maria en de broer van Jakobus en Joses en Judas en Simon? En wonen zijn zusters niet hier bij ons?'
En uit dat verborgene komt er soms iets naar voren dat een moment van helderheid geeft, als een parel in een oester, een kastanje in de bolster.
Een tekst die ineens een geheim prijsgeeft.

De toehoorders in de tekst lijken heel de familie van Jezus te kennen, maar zijn vader noemen ze niet.
Er is mij geen tekst bekend waarin een mens naar zijn moeder genoemd wordt, altijd naar zijn vader.
Naar welke Vader aardt deze Zoon?
Wie is de Vader van wie Hij de wijsheid ontvangt en van wie is het Woord dat Hij spreekt?
Deze vraag is de boodschap die de evangelist ons doorgeeft.
De eerste zin in het evangelie volgens Marcus is: 'Het begin van het evangelie van Jezus Christus, Zoon van God.'
Het is de eerste zin, of misschien het opschrift.
Dit begin van het evangelie eindigt met het sterven van Jezus.
Op dat moment zegt de Romeinse centurio: 'Werkelijk, deze mens was Gods Zoon.'
Dan past het niet in het verhaal als Marcus hier ergens middenin met een menselijke vader op de proppen zou komen.
Het niet noemen van een naam voor de vader van Jezus laat zien hoe Marcus naar Jezus kijkt.
Hij vertelt het door vragen te stellen:
'Waar haalt hij dat allemaal vandaan? Wat is dat voor wijsheid die Hem gegeven is?'
Geef daar maar eens antwoord op.

Jezus ging naar zijn vaderstad, welke stad is dat dan?
Jezus zegt: 'Een profeet wordt overal erkend, behalve in zijn vaderstad, onder zijn verwanten en huisgenoten.'
We kunnen ons afvragen waarom een profeet nog naar zijn vaderstad toe zou gaan en waarom ook Jezus dat doet.

Hij moest toch beter weten.

Het meest verwonderlijke is dan misschien dat Jezus zich verwónderde over het ongeloof van zijn plaatsgenoten.

Die verwondering van Jezus maakt ons erop attent dat de evangelist iets bijzonders vertelt.

De evangelist vertelt erover uit zorg dat ook wij met ongeloof zullen reageren, dat ook wij zullen zeggen: 'Ach wat, hij is een gewoon mens, wat zou hij nou?'

Wat de evangelist vertelt, is niet zomaar een familiekwestie; het is de familiekwestie van Jézus.

Wie zijn zijn moeder, zijn broers en zusters?

Dat is ieder die de wil van zijn Vader doet, zegt Hij.

Daarom heeft de vaderstad geen naam.

De vaderstad van Jezus kan elke plaats zijn.

Het is elke plaats waar Hij zich laat kennen; overal waar Hij het sprekende Woord van God is.

De vaderstad is elke plaats waar de Vader een boodschap aan heeft.

Het zou ook hier kunnen zijn, met ons geloof en ongeloof, ons vallen en opstaan.

Jezus gaat deze stad uit naar de dorpen rondom om te verkondigen en om kracht te geven.

Om de betekenis van Jezus te leren kennen, is het blijkaar niet voldoende om thuis te blijven en alles bij het oude te laten, alleen het bekende te omarmen.

We zullen als met vreemde oren moeten luisteren naar het vertrouwde woord.

En soms zullen we met onze vertrouwde oren moeten luisteren naar woorden die ons vreemd zijn.

Vanuit die spanning zullen de woorden en de wijsheid van Jezus krachtig werkzaam zijn in onszelf, in de gemeente en in de wereld.

Wie zijn wijzelf in het verhaal van Jezus?

Zijn wij mensen die de ruimte van Jezus binnengaan

en die de wil van God doen door naar zijn woorden te luisteren?

Of in elk geval bereid zijn om ze te overwegen?

Om de geesten te onderscheiden in onszelf, in anderen en in de wereld,

de innerlijke bron van waaruit Jezus put,

een onuitputtelijke bron van kracht en energie die God schenkt.

Een bron om samen uit te drinken, om elkaar te versterken, te bemoedigen, te inspireren,

wij weerspannige, halsstarrige, eigenzinnige, opstandige mensen.

Waardoor wordt ons hart geraakt?

Getrokken door de Geest,

gedreven door verlangen

gaat een mens God tegemoet

en treedt binnen in het leerhuis in de vaderstad.

God nodigt ons door Christus

in zijn ruimte, in zijn nabijheid

opdat wij gered worden

en voor altijd huisgenoten van Christus zullen zijn.

- Amen.